

14 Ekim
2022

HAFTALIK GÜNDEM

TÜRKİYE YASTA

14 Ekim gecesi Bartın'ın Amasra ilçesinden gelen acı haberle bütün ulusumuzun yüreği sızladı. İlk belirlemelere göre kömür madeninde meydana gelen grizu patlamasında 28 maden işçimiz hayatını kaybetti. 11 maden işçisi yaralandı. Türkiye yasta.

Türkiye'de kömür madenlerinde özelleştirme/taşeronlaştırma, özelleştirilmeyen devlet işletmelerinde bile serbest piyasa kuralları baskısında üretim yapılması işçi sağlığını, iş güvenliğini ve maaşları ikinci plana atıyor. Modern güvenlik önlemlerinin alındığı, son teknoloji ile üretim yapıldığı maden işletmelerine kavuşmak ancak planlı toplumcu ekonomi ile halkçı ekonomik anlayışla mümkün.

Maden faciasının aydınlatılması, sorumluların hak ettiği şekilde yargılanması bütün Türkiye halkının talebidir.

TOPLUMSAL KAN KAYBI

Son üç yılda Türkiye'den Almanya'ya 8 bin 300 doktor gitmiş. Her yıl artan bir şekilde gerçekleşen göç son yılda katlanarak çoğalmış. Buna benzer bir eğilim diğer yetişmiş insan kadrolarımızda, mühendislerde, yazılım ve bilgisayar alanında, teknik elemanlarımızda da görülüyor.

Almanya açısından olağanüstü bir yetişmiş insan gücü transferi anlamına gelen bu durum bizim için büyük bir toplumsal kayıp. Bu insanlar AKP'nin gerici vurguncu talancı iktidarı yüzünden ülkelerini terk ediyorlar. Ayrıca emperyalistlerin dünya genelinde yetişmiş insan gücünü çekmek gibi bir politikası da var. İşin sadece maddi tarafını düşünsek bile bu kadar yetişmiş insan gücü onlar için hiçbir eğitim masrafı yapmayan Almanya'ya sunulmuş oluyor. Bu Türkiye'nin sırtından milyarlarca Avroluk bir vurguna karşılık gelir.

Türkiye kendi kıt olanaklarıyla eğittiği insanların yurt dışına gitmesini önleyemediği için kalkınmamız, üreten ve mutlu bir toplum olmamız için en önemli olanaklarını kaybediyor. Toplum olarak küçülmeye, olanaklarımızı kaybetmeye, nitelikli sağlık ve teknik hizmetler alamamaya başlıyoruz.

Türkiye'de kurulacak halk iktidarının, ulusal demokratik güçlerin, birleşik halk hükümetinin en önemli görevlerinden biri kaybettiğimiz insanlarımızın geri gelmesini, yetişmekte olan insanlarımızın vatanına hizmet etmesini sağlayacak olanakları yaratmak olacaktır.

GERÇEK MUHALEFETİN SESİ

AKP'nin getirdiği mesleki sınavlara karşı çıkan, maaşlarda insanca yaşamaya yetecek artış talep eden öğretmenler iş bırakıyor. Eğitim İş Sendikası daha önce 1 Ekim'de katılımın yüksek olduğu etkili bir eylemle bu alandaki muhalefetin başını çektiğini göstermişti. Eylemin ardından öğretmen sendikaları arasında başlayan yakınlaşma 2 Kasım'da yapılacak ortak iş bırakma eylemiyle sonuçlandı. Eyleme Eğitim İş, Eğitim Sen başta olmak üzere Eğitim Bir Sen ve Türk Eğitim Sen'in dışındaki bütün öğretmen sendikaları katılıyor. Önümüzdeki dönemin işçi ve emekçilerin kitlesel eylemlere yöneleceği bir dönem olacağı yönünde işaretler artıyor.

SUSMAYACAĞIZ

AKP ve MHP'nin hazırladıkları sansür yasası 13 Ekim'de meclisten geçerek cumhurbaşkanının onayına sunuldu. İktidar bloğu bu yasayı "dezenferyasyonu engelleme" maskesiyle sunsa da gerçek muhalefeti susturmak, halkı yıldırma, muhalefet çevrelerinde korku yaymak için kullanacak. Ama nafile. Toplumsal sorunlar sansür yasasıyla örtülemez. Halk sorunlarını dile getirmeye devam edecek.

KÜÇÜLME EĞİLİMİ

TÜİK Ağustos 2022 sanayi üretim endeksini açıkladı. Buna göre Ağustosta sanayi üretimi aylık yüzde 2.4 arttı. Yıllık artış ise sadece yüzde 1 düzeyinde kaldı. Sanayi üretimi Temmuz 2022'de yüzde 6.2 azalmıştı. Bu veriler iktisatçılar tarafından ekonominin duraklamaya başladığı, ekşiye gitme eğilimine girdiği yönünde değerlendiriliyor.

TÜİK verilerine göre Ağustos ayında işsizlik önceki aya göre binde dört (yüzde 0.4) azalarak yüzde 9.6 oldu.

Genç işsizliği (15-24 yaş) binde sekiz (yüzde 0,8) azalarak yüzde 18 oldu.

"İş olsa çalışırım" diyen ama son bir aydır başvurularını yenilememiş kesimleri de kapsayan, atıl işgücü oranı yani Geniş Tanımlı İşsizlik oranı yüzde 19.8 olarak açıklandı.

İşsizlik oranlarındaki görece azalmayı mevsim etkisi ve turizm sektörüne bağlamak olası. Ama dar tanımlı olarak üç buçuk milyon, geniş tanımlı bakarsak yedi buçuk milyona dayanan işsiz sayısı karşılaşıyoruz. Ekonominin yavaşladığı, küçülme eğilimine girdiği, işsizliğin afet boyutlarında sürdüğü bir toplumsal gerçeklikle karşı karşıyayız.

AKP’NİN SEÇİM HAMLELERİ

Ülkenin içinde bulunduğu ağır ekonomik koşullarda AKP doğrudan seçime yönelik olarak görülen adımlar atıyor. Bunlara ardı ardına bakalım.

Ankara Büyükşehir Belediyesinde AKP ve MHP’li Belediye Meclis üyelerinin oyuyla suya yüzde 50 indirim yapıldı. Mansur Yavaş, belediye başkanı olarak mahkemeye başvurdu. Bu fiyatla toplanacak paranın personel ve elektrik giderlerini karşılamadığı vurgulandı. Bu şekilde ASKİ’nin toptan iflasa sürükleneyeceğini ve Ankara’da su hizmetinin verilemeyeceği açıklandı.

AKP ve MHP sözcüleri “Halka ucuz su vermeyi CHP de istiyordu, biz bunu sağladık” diye demagoji yapıyor ama ASKİ’nin giderlerini azaltmak üzere elektrik ödemelerinde bir indirime bile yanaşmıyorlar.

Başka ilde üniversite okuyan öğrencilere, memleketlerine otobüs ile gelip gitmek üzere yılda iki kez yol yardımı yapılmasına karar verildi. Bu başka bir açıdan üniversite öğrencilerinin yol yardımı alamadan memleketlerine ya da okullarına gidemeyecek durumda olduklarının da itirafı. Büyük bir utanç.

Erdoğan, yaptığı seçim konuşmasında “Yolsuzluğu biz çözeriz, yoksulluğu biz çözeriz, yasaklılığı biz çözeriz. CHP zaten yasakçıydı ve biz başörtüsünü getirene kadar çok uğraştık” dedi. Bunu söyleyen kişinin yirmi yıldır merkezi iktidarda olduğunu düşünürsek çok açık bir itirafta bulunduğunu da görürüz.

Esnafa kredi muslukları açıldı, 100 milyar liralık bir fon ayrıldı. Çok düşük faizle (yüzde 7.5) ya da eski borçlarını kapatabilmek için sıfır faizle kredi verilecek. Bunun iki anlamı var. Birincisi ekonomi çarklarını çevirme gayreti var. Diğer yandan AKP’den yüz çeviren esnafa seçmece olarak para dağıtacaklar. Erdoğan, kendisinden uzaklaşan esnafı, küçük ve orta ölçekli işletme sahiplerini yeniden çevresine kazanmaya çalışacak.

Sosyal konut projelerinde 100 bin arsa üretilip halka uygun koşullarda satılacaktı. Erdoğan’ın talimatı ile bu sayı 1 milyona çıkarıldı. Aynı şekilde 10 bin olan işyerini de 100 bine çıkardılar. Ama bunların gerçekleşme tarihi 2028 olarak açıklandı.

Sosyal konut başvurularında toplam sayı 7 milyon 200 bin olmuş. Koşulları sağlayan kişi sayısı da 4 buçuk milyon. Bu başvurular daha da artacaktır. Konut teslimlerinde de 2028’e kadar uzayan tarihler açıklandı.

“EYT çalışmasını bitirdik” diye açıklama yaptılar, ama nasıl bir çözüm bulduklarını Aralık sonunda anlatacaklarını belirttiler.

Kamuda daha önce yapılan taşerondan kadroya geçme hamlesi dışında kalan, sözleşmeli statüde çalışan 90 bin işçinin kadroya geçirilmesine karar verildi. Ama diğer yandan yeni sözleşmeli personel alımına da gidiliyor. Bu statüde çalışan işçiler daha çok belediyelerde bulunuyor.

Asgari ücret için “En az asgari ücret seviyesinde artış yapılacak” diye açıklama yapıyorlar. Erdoğan bütün ücretlilere yönelik olarak açıklamalar yapıyor ve “Kimseyi enflasyonun altında ezdirmeyeceğiz” diyor.

KYK borçlarının faizlerinin silinmesi, icra dosyaları ve faturaların bir kısmının devlet tarafından ödenmesi, borçlarından dolayı kara listeye alınanlara yönelik sicil affı gibi adımlar atılıyor. İlgili yasa meclisten çıktı.

Atılan adımların nasıl bir etkisi olacağı belirsiz. Metropol’ün anketlerine göre AKP’den uzaklaşan seçmenlerin yüzde 3-4’lük kesiminde geri dönme eğilimi görülüyormuş. Dikkat edelim AKP’nin oyu yüzde 3-4 oranında artıyor demiyor. AKP’den uzaklaşanların yüzde 4’ünün geri dönme eğiliminden bahsediliyor. Bütün bu adımların Erdoğan’ın hesap ettiği etkiyi yaratması çok zor. Çok geç kalınmış ve çok az adımlar atılıyor.

HEM MUHAFAZAKÂR HEM DEVRİMCİ

Bilal Erdoğan'ın kurucularından olduğu TÜGVA'da konuşma yapan Erdoğan "Karşımda muhafazakâr devrimciler var ve onlara dayanarak biz 2023'ü de inşallah başarıya ulaştıracğız" dedi. Kendi içinde çelişik bir açıklama. Muhafazakâr ise devrimci, devrimci ise muhafazakâr olmaz. Bu kavramı dünyada ilk kez kendisi kullanmıyor. Daha önce de kullananlar oldu. Bir yönüyle devrimciliğe özendiğı ortaya çıksa da diğeryandan bu kavram karşıdevrimci anlamına gelmektedir.

AKŞENER'İN SEÇİM HAZIRLIKLARI

Geçen hafta grup toplantısında türban konusuna girmeyen Akşener, sorulan bir soru üzerine "Bu sorun aslında çözülmüş bir sorundur. Bence kabuk bağlayan bir yaradır, yaraydı eskiden. O dönemde anlamlıydı, bugün için anlamı yok. Bugün kanayan yaralarımız var. İşsizlik gibi, pahalılık gibi, sansür yasası gibi. Bunlarla uğraşmak lazım bugün" dedi ve kendini bu tartışmalardan net bir şekilde ayırdı.

12 Ekimdeki grup toplantısında "Hep birlikte, davet ediyorum, kahrolsun istibdat yaşasın hürriyet diyelim" dedi. "Sansür yasasına karşı çıkmak lazım, muhalefeti susturmaya, insanları konuşamaz duruma getirmeye çalışıyorlar" dedi. Gençleri de topladıkları grup toplantısında "Mustafa Kemal'in askerleriyiz" diye de slogan atıldı.

6'lı masadaki partiler bir yandan CHP'yi sağa açılma yönünde sıkıştırıyor. CHP de bu doğrultuda açılma stratejisi izliyor. Diğeryandan Akşener, kendisi çok daha sağcı, Amerikancı olmasına rağmen, sağa açılan CHP karşısında kendisine laikliğe, özgürlüğe, Kemalizme de sahip çıkma görüntüsü veriyor. Doğrudan CHP seçmenine seslenmeye çalışıyor. CHP iki yönden de sıkıştırılıyor.

ANAYASA HAZIRLIKLARI

Erdoğan, türban konusunda sunulan anayasa değişikliğini genişletme, aile kurumunu da katma talimatı vermiş. Altı ya da yedi maddeyi kapsayacak bir değişiklik olacağı, türbanın adını da geçirerek "asla dokunulamaz" diye devrim kanunlarıyla aynı düzeye getirmeyi planladıkları, lgbti+ bireylerin haklarını engelleyecekleri, medeni kanunda aile kurumunu daha da güçlendirecek düzenlemeler yapılacağı söyleniyor.

Medeni kanunda aile kurumu zaten çok güçlü bir şekilde korunuyor. Daha ne değişiklik yapılacağı belli değil. Anayasada erkeğin aile reisi olduğu ibaresi değiştirilirken "Aile eşler arasında eşitliğe dayanır" denilmişti. Bu madde de eşler yerine "kadın ve erkek arasında eşitliğe dayanır" diye değiştirilecekmiş.

Meclis aritmetiğı anayasanın değiştirilmesine yeterli değil. Millet ittifakından destek alamazsa ancak türban konusunda destek olabiliriz, diye açıklama yapan HDP'nin desteğıyle halk oylamasına gidebilirler. Bunu da tercih etmeyeceklerini öngörebiliriz.

ALEVİ AÇILIMI

Erdoğan 7 Ekim Cuma günü yaptığı konuşmada Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde Alevi Bektaşî Kültür ve Cemevleri Başkanlığı kurulacağını duyurdu. Başkanlık seviyesinde yüksek bir statü sağlanıyor.

Bir dönem “cemevi cümbüş evi” demiş olan Erdoğan, bu sefer Alevi kültürünü ve cemevlerini epey övdü. “Burada insanlar ahlakı öğreniyor, kültürü öğreniyor, geleneklerini göreneklerini öğreniyor, toplumun bir parçası olmayı öğreniyor, faydalı bir insan olarak yetişiyor” dedi.

Erdoğan cemevlerini övmesine rağmen hâlâ “İbadethane olarak tanıyoruz” demedi. Yalnız “Aydınlatma, temizlik ve bakım paralarını devlet karşılayacak, isteyenlere kadro verilecek” dedi. Daha önce cemevlerinin devlete bağlanması tartışma yaratmıştı. O yüzden burada isteyenlerin devlete bağlanacağını söyledi. Devletten kadro alan cemevlerinin her türlü etkinliğinin iktidar tarafından

denetlenmesi ve yönlendirilmesinin kapısı da açılmış olabilecek.

Daha önce verilen sözlerde buraların ibadethane olarak tanınacağı söylenmişti. Ama tarikatlardan ve diyanetten tepkiler gelmiş olabilir. Çünkü yine son anda cesaret edemediler. Erdoğan bütün bu açıklamaları bir teklif olarak sunuyor. Henüz yasa sunulmadı. Daha tartışmalar olacaktır. Başkanlığın ismi, statüsü, işleyişi dahil her konuda değişiklikler olasıdır.

Bahçeli de grup toplantısında yaptığı konuşmada “Aleviler cemevlerinin ibadethane olduğunu düşünüyorlarsa eğer, ki öyledir, bunun tanınması gerekir. Bizce bunun bir sakıncası yoktur” dedi.

Erdoğan Alevi açılımıyla CHP’nin seçmen kitlesi olarak görülen kesimlere el uzatmış oluyor. Bir süre sonra, seçimlerden önce Kürtlere yönelik, Aleviler için yapılan açılıma benzer bir hamle de yapabilir.

DAĞILMA

Mehmet Ali Çelebi sonunda AKP’ye katıldığını açıkladı. Erdoğan ile görüşmüş. Erdoğan katılmasını istemiş. Çelebi, Kemalist, genç subay, vatansever, baskılara baş eğmeden direnen ve Ergenekon kumpasları döneminde siyasi savunma yapan biriydi. Daha sonra CHP’den milletvekili olan, sonra Memleket Partisinin kuruluşuna katılan biri. Aynı zamanda RTÜK üyesi. Yaptığı açıklamada “AKP Türkiye’nin bağımsızlığını ve egemenliğini savunduğu, emperyalizme karşı mücadele ettiği, S400’leri aldığı, FETÖ ve PKK ile mücadele ettiği için katılıyorum” dedi.

Çelebi’nin AKP’ye geçmesi, CHP ve Kemalist çevrelerde çok büyük bir tepkiyle karşılandı. Buradan, geçmişte FETÖ-AKP zulmüne uğrayan Kemalist çevrelerin bir bütün oluşturmaktan dağıldığını çıkartmak gerekir. AKP, CHP, MHP, İyi Parti, Zafer Partisi gibi partilere dağılarak siyasi hayatın kenarında kalmış oldular. Bir bozgun duygusu yarattıklarını, manevi üstünlüklerini yitirdiklerini söyleyebiliriz.

UZLAŞMA MI?

CHP artan polis intiharlarının mecliste görüşülmesi için önerge vermişti. Öneri reddedildi ama HDP de oylamaya katılmayarak AKP ve MHP’ye örtülü destek vermiş oldu. HDP’nin bu tutumunda seçmeninde polislere yönelik olumsuz bir algının olması etkili olmuş diye de düşünülebilir. Politik açıdan normal şartlarda polis intiharlarının HDP tarafından da gündeme getirilmesi ve bu konuyu kendi propagandası için gündeme getirmesi beklenebilirdi.

Bu gelişmeyi not etmek gerekir. HDP ve AKP arasında birtakım uzlaşma sinyalleri olarak yorumlanabilir. Eğer bu yakınlaşma sinyali anlamına geliyorsa umarız AKP’nin anayasa teklifini destekleme noktasına kadar taşınmaz.

ABD ZİYARETİ

Kılıçdaroğlu çok tartışma yaratan türban konusu daha gündemdeyken 9 Ekimde ABD ziyaretini de gerçekleştirdi. Türban konusunda eleştirileri giderayak yanıtlarken “Ben arkamda barış içinde bir Türkiye bırakmak istiyorum. Siyasi mirasım bu olacak. Burada başarıya ulaşabilir miyim ulaşamaz mıyım bilemiyorum ama yılmadan usanmadan mücadelemi sürdüreceğim” dedi. “Başarıya ulaşıp ulaşamayacağını bilemiyorum” ifadesi “Bu kadar kritik bir konuda bilmeden niye adım atıyorsun” diye birçok köşe yazarı tarafından eleştirildi. ABD ziyareti sırasında türban konusunda, anayasa değişikliğine karşı çıktığını söyledi.

Kılıçdaroğlu ABD ziyaretini bilim çevreleriyle, Türkiye’den göç eden bilim insanlarıyla, Türkiyeli öğrencilerle ve Bernie Sanders ile görüşme amacıyla yaptığını söylemişti. Bilim ve teknoloji konusunda yatırımcılarla görüşecek, Türkiye’nin bu alanlarda nasıl bir ekonomik program izlemesi gerektiği konusunda bilgi alışverişinde bulunacaktı. Bu ziyaretlerin CHP’ye neler kattığının Kasım ayında açıklayacakları programla belli olacağını söyledi.

Birçok çevreyle görüşen Kılıçdaroğlu resmî olarak hiçbir yönetici kesimle görüşmedi ama programında olmayan sürpriz bir New York ziyareti yaptı. Kiminle görüştüğü belli değil.

SİYASİ SONUÇLAR

Buradan birtakım siyasi sonuçlar çıkarmak gerekiyor. Hem türban çıkışı hem Amerika ziyaretinin büyük bir tepkiye neden olduğunu bilmek için falcı olmaya gerek yok. Bütün çevreler Kılıçdaroğlu’nun Amerika ziyaretinde icazet almaya gideceğini işleyip durdular. Ardı ardına bu yönde adımların atılması, siyasi öngörüsüzlüğü, bilgisizliği değil, bilinçli bir tercihte bulunulduğunu gösteriyor.

Gelen kulis bilgilerine göre Kılıçdaroğlu türban konusunda atacağı adımı partinin hiçbir yetkili organına getirmemiş ve milletvekilleri ile konuşup tartışmamış. Öneriyi seçim kampanyasını yürüten ajansla birlikte gündeme getirmişler. Yani Kılıçdaroğlu parti içinde tek kişinin yönettiği bir süreci işletmiş.

Bütün bu bilgiler Kılıçdaroğlu’nun emperyalistlere, büyük sermayeye ve gericilere “gerektiğinde partimi de karşıma alırım” tarzında bir güven vermeye çalıştığını, sağa açılma stratejisinde ısrar edeceğini gösteriyor. Fakat ne yapsa boş. Emperyalistler, büyük sermaye ve gericiler bu adımları yeterli bulmayacak, CHP’ye karşı politikalarını değiştirmeyecek. Ancak tam teslim olmasını isteyecekler. Güvenmek için CHP’nin iktidarı sağcılara teslim etmesini isteyecekler. O zaman bu sağa açılma stratejisi zaten anlamsız bir duruma girecektir. Bu sonu olmayan bir stratejidir.

Kılıçdaroğlu’nun ve CHP yönetiminin sonu olmayan, kendi ideolojilerine ters bir sağa açılma, uzlaşma adımları atmaya başlaması bu çevreyi Türkiye gericiliğinin ve işbirlikçiliğinin merkezi yapmaz. Başta CHP tabanı olmak üzere, CHP kurumsal kimliğinin emperyalistler, gericiler ve işbirlikçiler açısından uyumsuz olduğu gerçeğini değiştirmez. Ulusal demokratik güçlerin bu nüansları yakalayan ve buradan hareketle emperyalizme, gericiliğe, sömürüye ve vurgunculuğa karşı en geniş cepheyi örmeye çalışan bir yönetime girmesi önemlidir.

UKRAYNA CEPHESİ

8 Ekim Cumartesi günü Kırım'ı Rusya'ya bağlayan Kerç köprüsü bombalı saldırıya uğradı. Köprüde ulaşım geçici olarak durduruldu. Sonrasında ulaşım kontrollü olarak tekrar başlatıldı, onarım çalışmaları sürüyor.

Kerç saldırısından sonra Rusya bunun yeni bir aşama olduğunu, sivil alt yapının hedef alınmasının kabul edilemeyeceğini açıkladı. Çok uzun bir aradan sonra karşı saldırıya geçerek Ukrayna genelinde belirli hedeflere yönelik bir bombardıman başlattı. Askerî karargâhların olduğu bölgeleri, elektrik şebekesinin bir kısmını vurdu. Çok uzun zaman sonra Ukrayna yöneticileri sığınaklara inmek zorunda kaldı. Ukrayna genelinde hava saldırısı sirenleri çaldı, siviller de sığınaklara indi.

Rusya bombardımanının doğrudan yöneticileri hedef almadığını, sivil kayıpların engellenmeye çalışıldığını ve çok ölçülü olduğu söylenebilir. Savaşta karar noktasına gelinmesini sağlayacak bir saldırı olmadığı, ancak uyarı atışı niteliğinde olduğu anlaşılıyor. Ama Rusya kendi alt yapısına yönelik bir saldırıya aynı oranda yanıt vereceğini göstererek el yükseltmiş oldu. Ukrayna'nın Doğu ve Güney bölgeleri haricinde unutulmuş olan savaş, tekrar tüm ciddiyetiyle anımsatılmış oldu.

Saldırıların hemen ardından başta Putin olmak üzere Rusya yetkilileri barışa hazır olduklarını, Ukraynalı yetkililerin savaşın şiddetini tırmandırmak istediğini yazdı. Önümüzdeki kış da dahil olmak üzere Avrupa'ya gaz tedarikine hazır olduklarını açıkladılar. Kuzey Akım hatlarından gaz akışının yapılamaması durumunda güvenilir bir ortak olduğu belli olan Türkiye üzerinden gaz tedarikini düşünebileceklerini, bunun için Türkiye'ye yeni bir boru hattı ve Avrupa Birliği sınırında doğalgaz depolama-dağıtım merkezi kurmayı teklif edeceklerini duyurdu.

RUSYA'NIN TAKTİĞİ

Rusya'nın vuruş gücünü belirli bir oranda gösterdikten sonra barış arayışına yöneldiği, Avrupa ve Amerika arasındaki çatlakları derinleştirmeye çalıştığı, Türkiye'yi daha istikrarlı bir barış politikasına çekmek istediği anlaşılıyor. Bu aşamada Amerikan baskısı karşısında sömürge düzeyinde bağlılık gösteren Avrupalı yöneticileri ikna etmesi zor. Ama politik olarak hem Avrupa burjuvazisine hem de Avrupa halklarına seslenmeye çalıştığını, Polonya ve Ukrayna baskısı altında zor günler geçirdiklerini göstermek istediğini söyleyebiliriz.

Kerç saldırısı sonrasında Rusya'da zaten işaretleri gelmekte olan görev değişiklikleri için harekete geçildi. Özel askerî operasyon kuvvetlerinin birleşik komutanlığına Ekim 2017'den beri Rusya Hava ve Uzay Kuvvetleri Komutanı Sergey Surovikin atandı. Başka görevden almalar da gelebilir. Komünist Partisi, Adil Rusya Partisi ve yurtsever güçler bu değişiklikleri olumlu buluyor ve destekliyor.

BELARUS CEPHESİ

Devlet Başkanı Lukaşenko "Çok sağlam kaynaklardan aldığımız istihbarata göre Ukrayna Polonya ile birlikte bize saldırmak istiyor. İngiltere de saldırıya destek verecek. Bunu hiç tavsiye etmem. Biz Rusya ile ortak savunma birlikleri oluşturduk zaten. Bunu yapan ağır bedel öder" dedi. Ayrıca Polonya'nın Amerika'dan çok acil bir şekilde nükleer füzelerinin topraklarına yerleştirmesini istediğini söyleyen Lukaşenko, "Bu olur olmaz biz de Rusya'nın nükleer silahlarını yerleştireceğiz" dedi. Emperyalistler uzun zamandır savaşı Belarus'a yaymak için hazırlık yapıyor. Buradaki gelişmeleri yakından takip etmeye çalışacağız.

BİDEN VE HEZEYANLARI

Ukrayna'nın Rusya sivil alt yapısını hedef aldığı, Rusya'nın bombardıman yaptığı günlerde Biden "Nükleer kıyametin eşiğindeyiz, Armagedon kapıda" dedi. Armagedon Hristiyanlık inancında kıyametten önceki son büyük savaş. İslâm inancındaki karşılığı Melhame i Kübra olarak tanımlanıyor. Buna göre kıyametten önce şeytani güçler ile ilahi güçlerin yapacağı büyük savaş tarif ediyor. Dini inanca göre bu savaş ilahi güçler kazanacak ve bin yıllık barış ve huzur dönemi başlayacak.

Biden'in Armagedon benzetmesi büyük tepkilerle karşılanınca Biden'e tekrar bir konuşma yaptırıldı. Bu defa "Yok aslında Putin rasyonel bir oyuncudur. Ukrayna hesaplarında yanıldı ama nükleer savaş başlatmayı düşündüğünü sanmıyorum. Ama açıklamalarını sorumsuz buluyorum" dedi.

Rusya ve Amerika'nın açıklamalarında barış tonu biraz daha öne geçse de köklü bir değişim henüz yok.

ASYA GÜVENLİK KONFERANSI

Kazakistan'ın başkenti Astana'da toplanan konferansa katılan Erdoğan, Putin ile de görüştü. Rusya'nın Türkiye'yi doğalgaz üssü yapma önerisi memnuniyetle karşılandı. Putin Türkiye'ye gaz taşıyan boru hatlarına yönelik Ukrayna saldırısının engellendiğini resmen de söylemiş oldu. Erdoğan Akkuyu Nükleer santralının inşasındaki tüm sorunların çözüldüğünü söyledi. Sinop ile ilgili adım atılabilirse çarpan etkisi olacaktır, dedi. Görüşmede tahıl koridoru da gündeme geldi. Tahıl koridorunun yoksul ülkeler lehine çalışması gerektiği vurgulandı.

Putin konferans sonunda yaptığı basın açıklamasında Ukrayna ile yapılan yeni esir takası anlaşmasında Erdoğan'ın rolü olduğunu ve Rusya Federasyonunun kendisine minnettar olduğunu açıkladı. Ayrıca Rusya istihbaratının Kerç köprüsüne yönelik saldırıda patlayıcı maddelerin Odessa'dan deniz yoluyla taşındığı yönünde bilgilere ulaştığını, patlayıcıların tahıl gemileriyle taşındığı anlaşırsa koridorun kapatılacağını açıkladı.

Erdoğan'ın bir yandan Amerika ile ilişkileri ısıtmaya, diğer yandan Rusya ile ilişkileri geliştirmeye çalışan stratejisi sürüyor. Rusya'nın Türkiye ile kurmak istediği dayanışma ilişkilerinin yarattığı ortamı Erdoğan kendi seçim hesapları için değerlendirmekte ısrarcı.

İÇ SORUNLAR

Zirve genel olarak başarılı geçse de bölge ülkeleri dayanışmalarını güçlendirmeye başlasa da Asya ülkeleri arasında emperyalistlerin ekmeğine yağ sürecektir gerilimler ve sorunlar da sürüyor. Kırgızistan ve Tacikistan arasındaki sınır sorunları çözülemedi. Kırgızistan, bu konuda Rusya'yı da eleştirerek son yapılan Bağımsız Devletler Toplantısına katılmadı.

Bölgede başka bir sorun potansiyeli olarak Kazakistan görülüyor. Tokayev yönetimi her ne kadar Rusya ile iyi ilişkiler kursa da önce-

ki yönetimin izlediği denge siyaseti sırasında emperyalistlerin ve gericilerin büyük bir örgütlenme sağladıkları belli oluyor. Rusya'nın Ukrayna krizi sırasında "Topraklarımız dışındaki Rusları da koruyacağız" açıklamaları ülkede tedirginlik yarattı. Çünkü Kazakistan'da da Rusya sınırında yoğun bir Rus nüfus var. Bu durumu gericiler Rusya düşmanlığını körüklemek için kullanıyor. Şimdilik gerçekleşmesi uzak bir olasılık olsa da Amerika'nın Kazakistan'da yeni bir renkli devrim girişimleri var.

AVRUPA SİYASİ TOPLULUĞU

Macron'un girişimi ile Avrupa Siyasi Topluluğu toplantıları başlatıldı. Toplantıya bütün AB ülkeleri; İngiltere ve Sırbistan dahil AB üyesi olmayan bütün Avrupa ülkeleri, Kafkasya ülkeleri, İsrail ve Türkiye katıldı.

Toplantının hedefi Rusya'nın Balkanlardaki, Kafkaslardaki ve Türkiye üzerindeki etkisinin kısıtlanması olarak açıklanıyor. Başka bir açıdan bakılırsa toplantıda Amerika'nın olmaması da dikkat çekici. Amerika'nın bu toplantıdan hoşlanmadığı görülüyor. Macron daha önce NATO'dan ayrı bir Avrupa birleşik ordusu önerisini de dillendirmişti.

OPEC+

Rusya OPEC ülkelerine petrol üretiminde günde bir milyon varil azaltma önerisi yapmıştı. OPEC ülkeleri Rusya'nın önerisini aşarak günde iki milyon varil azaltma kararı aldılar. Amerika bu karara kızarak Suudi Arabistan başta olmak üzere Körfez ülkelerini tehdit etti. Bazı yorumcular Suudi veliaht prensi Muhammed bin Salman'ın, kendisine yönelik ağır ifadeler kullanan Biden'den intikam aldığını da söylüyor. Fakat nedeni ne olursa olsun bu karar Rusya açısından diplomatik ve ticari başarı olarak görüldü.

BM KARARI

Rusya'ya dört yeni bölgenin katılması üzerine BM Genel Kurulu'na sunulan Rusya'yı kınama tasarısı 143 oyla kabul edildi. 35 ülke çekimser oy kullandı. 10 ülke oylamaya katılmadı. Ne yazık ki Türkiye kararı Genel Kurula sunan ülkeler arasında yerini aldı. Karara destek vermeyen ülkelere bakıldığında Amerika'nın dünya nüfusunun çoğunluğunu temsil eden toplamda 45 ülkenin desteğini kazanamadığı görülüyor. Üstelik bu ülkeler dünya ekonomisinde de bir ağırlık noktası oluşturuyor. Karara Rusya ile birlikte Belarus, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti, Suriye, Nikaragua hayır oyu kullanırken Çin, Hindistan, Pakistan, Güney Afrika, Orta Asya ülkeleri, Azerbaycan, Ermenistan, Vietnam, Küba, Venezüella gibi ülkeler çekimser oy kullanarak ya da oylamaya katılmayarak Amerikan tasarısına destek vermedi.

F-16 TASARISI

Amerikan Temsilciler Meclisi, Türkiye'ye F-16'ların verilmesi tasarısını iki şartla kabul etmişti. Bu şartlardan ilki Türkiye'nin bu uçakları Yunanistan hava sahasında kullanamaması, ikincisi Amerikan çıkarlarına karşı bir amaç için kullanamamasıydı. Bu şartlarla Türkiye'nin bu uçakları Yunanistan, PKK/PYD ve Ermenistan'a karşı kullanmasına sınırlama getirilmiş olacaktı. Tasarı Senato'da da görüşüldü, Senato F-16'ların Türkiye'ye verilmesinin Amerikan çıkarlarına uygun olduğu yönünde karar aldı.

Oradaki işleyişte Temsilciler Meclisi ve Senato ortak bir komisyon kurarak tasarıyı tekrar ele almak zorunda. Komisyon da uzlaşacaklar ve tasarı tekrar gündeme gelecek. Bu kararın 8 Kasım ara seçimlerinden önce kesinleşmesi beklenmiyor. Bu tasarıyla Amerika'nın, Türkiye'nin Rusya'ya daha fazla yakınlaşmasını önlemeye çalıştığı varsayılabilir.

FRANSA'DA GREV

Total'e ait altı rafinerinin üçünde, Fransa'nın en büyük sendikalarından CGT öncülüğünde greve giden işçiler, işe alımların durdurulmasını protesto ediyor ve maaşlarında yüzde 10 oranında artış talep ediyor. Greve Amerikan şirketi Exxon Mobil'e ait iki rafineri de katıldı. Grev sonucu ülke genelinde yakıt kıtlığı oluşmaya başlayınca, hükümet "zorla çalıştırma" kararı verdi. Fakat işçiler bu karara da uymadı. Grev şu an sadece bakım onarım çalışmaları yapılan nükleer reaktörlerdeki işçilere de sıçramış durumda. Grev altı reaktörün tümünde devam ediyor.